

ಅದು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆದುರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ತಂತ್ರವಿದೆ. ಈ ಕಥಾನಕ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ನಿರೂಪಕನ ಪ್ರತ್ಯಯವಾದ 'ನಾನು' ಯಾರೆಂಬುದೂ ಅಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ನಿರೂಪಿಸುವ, ಕಾಗೆಯೊಂದು ನಿರೂಪಿಸುವ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವಂತೆಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳ ಆತ್ಮನಿವೇದನೆಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದು, ಕೇಳಿದ್ದು, ನೋಡಿದ್ದು ಕಥಾನಕದ 'ಅಗಮ್ಯ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಅಪೂರ್ಣ, ಅನುಹ್ಯ' ನಡೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಅದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ, ಕಾಣಿಸುವ ತಂತ್ರವಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ 'ಅಂತೆ-ಕಂತೆ'ಗಳೇ ಓದುಗನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ, ಹೊಳಹುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಕಾಣಿಸುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಪರೀತವೆನ್ನಿಸುವ ನಿಧಾನಗತಿಯ ನಡೆ, ಅನಗತ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ವಿವರ ಮತ್ತು ಭಾಗಗಳು, ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗದೇ ಹೋಗಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಲಯ ಮೂರೂ ಗಮನಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

1995ರಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಂಬರ್ತೊ ಇಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಆರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವರ್ಷವೇ (ಸಿಕ್ಸ್ ವಾಕ್ಸ್ ಇನ್ ದ ಫಿಕ್ಶನಲ್ ವೂಡ್ಸ್) ಇತಾಲೊ ಕೆವಿನೊನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕೃತಿ 'ಇಫ್ ಆನ್ ಅ ವಿಂಟರ್ಸ್ ನೈಟ್ ಅ ಟ್ರಾವಲರ್' ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಸ್ವತಃ ಉಂಬರ್ತೊ ತನ್ನ ಕೃತಿ ಇತಾಲೊ ಕೃತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಎಂಬಂತಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೂ ಅದು ಸತ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಬರ್ತೊ, ಇತಾಲೊ ಕೆವಿನೊನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅದು 'ಸಿಕ್ಸ್ ಮೆಮೋಸ್ ಫರ್ ದ ನೆಕ್ಸ್ ಮಿಲೇನಿಯಮ್'. ಇದರಲ್ಲಿ ಐದು ಮೆಮೋಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬರೆಯುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆರನೆಯದನ್ನು ಬರೆಯುವ

ಮುನ್ನವೇ ವಿಧಿ ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಆರು ಮೆಮೋಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಲೈಟ್ ನೆಸ್. ಎರಡನೆಯದು ಕ್ವಿಕ್ ನೆಸ್. ಈ ಕ್ವಿಕ್ ನೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇವಾನೊ ಸ್ವಂತ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ, ಬೇರೆಯವರ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು, ಕತೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಲೈಟ್‌ಪಾದಿಯ ಮಾತುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು.

“ವೇಗವಾದ ನಡೆ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಶೈಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರವಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನೂ, ಚಲನೆಯನ್ನೂ, ತಿರುವುಗಳನ್ನೂ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದರಂತೆ ಅಥವಾ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೇ ಘಟಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಿಸುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಸಂಘಟಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳು, ತರ್ಕಗಳು, ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಕಿಕ್ಕಿರಿದು, ಅವೈಲ್ವವನ್ನೂ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸು ಜಡವಾಗುವುದು, ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆ ಆವರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಶೈಲಿಯ ಶಕ್ತಿಯೇನಿದೆ, ಅದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವೇಗದ ಶೈಲಿಗೆ ಸಮಾನವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಶಕ್ತವಾದದ್ದು. ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಧಾನ ಗುಣವೇ ಇದು. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಒಂದು ಉನ್ಮಾದವನ್ನು ಸೃಜಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳಿಗೆ, ಅದು ಶಾಬ್ದಿಕವಾಗಿರಲಿ, ರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿರಲಿ, ಪದಗಳ ಸಂಪನ್ನ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಒಂದು ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಬಳಸಿದ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಪದ ಅಥವಾ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ, ಬಳಸದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮಾಯಕತೆಯಿಂದಲೇ ಆಗಿರಲಿ, ಕಾವ್ಯಕ್ಕಿದೆ.” (ಲೈಟ್‌ಪಾದಿ, ನವೆಂಬರ್ 3, 1821.)

ಗೀತಾಂಜಲಿ ಶ್ರೀಯವರ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಾಗ ಡೈಸಿ ರಾಕ್‌ವೆಲ್